

ÇEVRESEL BAKIŞ AÇISINA GÖRE İYİ MEKAN NEDİR?

Hedef

Kişilere Tahsisli Kent Bahçeleri (KTKB)'nin alanları bahçenin ve kullanıcıların sağlığı üzerinde önemli etkilere sahiptir. Bu bahçeler kullanılmayan veya terk edilmiş bölgelerde geçici olarak veya da gürültülü altyapı faaliyetleri ile yaşam alanları arasında tampon olarak kurulurlar. Bir KTKB yapma tercihten önce çevresel olarak güvenli bir alan bulunmalıdır. Bu bahçelerin yer seçimi, sağlıklı çevresel şartlar, besinlerin çabuk büyümesi, bol besin ve üretilen besinin sağlıklı olması adına önemlidir.

Bu bilgi notu; çevre ve sağlık sorunlarının nasıl önleneceğini ve bölge üzerinde çözüm üretilebilmesi için göstergeleri analiz eder.

Kendisini iyi hissetmek, sağlıklı ve verimli ürünler yetiştirmek isteyenler; bölgesel arazi kullanımının (bölge potansiyelinin) bahçeye etkilerinin incelenmesi adına, arazinin eski kullanım şekliyle birlikte, tavsiyeler bulabilirler.

Şehirdeki sosyal kaynaşma ve ekolojik hizmetleri artırmak ve bir bahçeye daha güvenli bir ortam sağlamak isteyen karar mercileri, projelerini çevresel perspektiften nasıl destekleyebileceği hakkında tavsiyeler görebilir.

Resim 1 - Selanik, Yunanistan'daki bölge sakinlerinin bahçeleri. Fotoğraf: Annette Voigt

Resim 2 - Önceden geniş bir endüstri sahası olan Birmingham doğusundaki üretim alanı, İngiltere. Fotoğraf: Susan Noori

Resim 3 - Freising, Almanya'daki sel. Fotoğraf: Annette Voigt

Bahçe Kullanıcılarına Tavsiyeler

Bölge hakkında düşünülmesi gereken önemli noktalar neler?

Refah

- Toplu taşıma, bisiklet, yürüme ile ulaşım olmalı ve/veya size yakın olmalı(ulaşılabilirlik).
- Bahçe aletlerinin ulaşılabilirliği göz önüne alınmalı.
- Bahçe, hareket problemi olan insanlara da uygun hale getirilmeli.
- Bahçe eğlenceli, güvenilir, gürültüsüz, selsiz, gölge ve güneşin uyumlu olduğu, vandalizm veya sakatlanma riski olmayan, halka açık bir halde kurulmalı.

Verimli ve Sağlıklı Üretim

- Asit-baz, kum-çamur dengesi, organik madde ve besin zenginliği konuları dikkate alınarak verimli toprak seçilmeli.
- Bir su kaynak noktası bulunmalı.
- Sebzeğiniz şunlara dikkat ederseniz yüksek kalitede olur: i) topraktaki besin miktarı sebze üretimi için yeterli olmalı, ii) böcek ilacı kullanılmamalı, iii) toprak kirliliği bulunmamalı.

Ne yapabilirsiniz?

- Bölgeyi gezin ve bölge sakinleri ile konuşun.

- Terkedilmiş ve harabe bölgelerden uzak durun.
- Diğer bahçelere yakın bölgeler arayın.
- Kolay erişilebilirlik için bisiklet ve toplu taşıma ağlarını inceleyin.
- Bahçe girişine bariyer koymayın (basamak ve eğimden sakının...).
- Gürültü, sel ve kirlilik kaynaklarından (trafik, endüstri) olabildiğince uzak alanlar seçin.
- Güneş ışığını alış miktarını takip etmek adına farklı saatlerde bölgeye gidin.

Güncel etmenler ve arazinin eski kullanımı hakkında bilgi edinin.Arazi kullanımı, kirlilik ve gürültü haritaları vb. Dökümanlar bazen şehirlerin yerel yönetimleri tarafından verilebiliyor

- Basit ve uygun toprak testleri ile toprağın kalitesine bakın veya çevre uzmanlarından toprak kirliliği hakkında yardım alın.
- Su ağlarına erişmek ve yağmur suyu depolamak için kuyuların varlığına dikkat edin.
- Zemin iyileştirmesi için olanak ve gereklilikleri inceleyin.

Daha Fazla Öğrenin

Kaynakça:

Voigt, A. & Leitão, T. E.

(2016): Lessons learned: indicators and good practice for an environmentally-friendly urban garden. – In: Bell, S. et al. (Eds.): Urban Allotment Gardens in Europe. Routledge: 165-197.

Hursthouse, A. & Leitão T.E.,

(2016): Environmental pressures on and the status of urban allotments. – In: Bell, S. et al. (Eds.): Urban Allotment Gardens in Europe. Routledge: 142-164

Alloway, B. J. (2004).

Contamination of soils in domestic gardens and allotments: a brief overview. Land Contamination and Reclamation, 12(3).

Charlesworth, S., De Miguel, E. A. and Ordoñez, A. (2011).

A review of the distribution of particulate trace elements in urban terrestrial environments and its application to considerations of risk. Environmental Geochemical Health 33: 103–123.

Resim 4 - Lizbon, Portekiz'deki Altyapı hizmetlerinin yanındaki kendiliğinden oluşmuş bahçe. Fotoğraf: Teresa Leitão

Resim 5 - Coeron, Fransa'daki rüzgar korunaklı bahçeler ve umumi alanlar. Fotoğraf: Béatrice Béchet

Karar Mercileri İçin Bilgiler

Proje nasıl desteklenir?

Risksiz bir alan belirleyin

- Besin kirliliği, bozulma riski, toprak ve su kirliliği riskinin belirlenmesi adına bölgenin tarihi (arazinin eski kullanım şekli) ve jeolojisi incelenmelidir.
- Bölgedeki yerel endüstriyel faaliyetlerin ve altyapı işlerini potansiyel etkileri incelenmelidir.
- Doğal risklerden bağımsız bir alan seçilmelidir.

Sebze ve çiçek yetiştirmek için yüksek toprak kaliteli bölgeler seçilmelidir.

Bahçe, ekolojik hizmetlere olumlu etkide bulunabilir.

- KTKB (Kişiyeye Tahsisli Kent Bahçeleri)'ler, ekolojik hizmetleri geliştirirken kentsel yeşillik ağı yaratır veya bu ağı genişletir.
- KTKB'ler biyoçeşitlilik potansiyelini artırır.

Bilgi ve tavsiyeler nereden bulunabilir?

- Önceki endüstri faaliyetleri ve jeolojik gözlem veritabanları incelenmelidir.
- Potansiyel gürültü, hava ve toprak kirliliği miktarını ölçmek için gürültü ve rüzgar haritaları inceleyin.

- Su akışı ve sel faaliyetleri risk haritalarından inceleyin.
- Toprak kalitesi hakkında şüpheleriniz varsa, toprak kirliliği ile ilgili bir araştırma yapın ve toprağın özelliklerini temel indikatörlerle inceleyin (kıvam, pH, organik madde, iletkenlik; besin, azot ve fosfor miktarı).
- Su en önemli etmenlerdendir. İçilebilir su temininin fizibilitesi kontrol edilmeli; eğer bu mümkün değilse kuyulardan çekilecek suyun kalitesine bakın (standartlarla karşılaştırmalı).
- Toprak kirliliği riski bulunuyorsa yüksek yatakları veya kullanmayı düşünün veya toprağı yenileyin.
- Islaklık ve yeşil alan tespiti için komşu arazileri komşu olarak seçin.
- KTKB'nizi halka açık bir rekreasyon alanı haline getirin.
- Kentsel gelişim planlarına bahçeler dahil ederek ekolojik devamlılık sağlayın (sessiz alanlar, yeşillikler...)
- Ekolojik potansiyeli olan alanlar seçin: su kaynaklarına yakınlık, hayvan habitatları, endemik bitkiler ve ağaçlar...

Daha Fazla Öğrenin

Faydalı Linkler

<http://www.urbanallotments.eu/>
<http://urbangardenguide.com/>

http://www.foodsecuritynews.com/Publications/Community_Garden_Best_Practices_Toolkit.pdf

Durum Çalışmaları

Nantes, Fransa'daki **The Crapaudine Park ve Parque Hortícola da Granja** "parc potager konsepti"nin en iyi örnekleri olan, bahçeyle uğraşanların ve diğer vatandaşların bitki yetiştirmek ve eğlenmek için ortak bir alan paylaştığı (oyun bahçeleri, piknik alanları, çayırlar...) yerlerdir. Crapaudine Park'ın bir parçası olan Crapaudine Kişiyeye Tahsisli Bahçeleri (Allotment Gardens) bölgenin yıllardır kalbi olma özelliğini koruyor (konserler düzenlendiği, bilim adamlarının karşılandığı yer olarak).

YAZARLAR

Béatrice Bechet, IFSTTAR, Fransa

Teresa E. Leitão, LNEC, Portekiz

Annette Voigt, AAU, Avusturya

¹Sorumlu Yazar: beatrice.bechet@ifsttar.fr

İngilizce'den çeviren: Neslihan Demircan, (Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Türkiye) Email: demircan@atauni.edu.tr

Bilgi Serileri | Sayı 1 V. Türkçe | Çevrimiçi yayın tarihi: 1 Aralık 2016

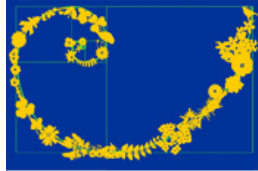

COST (Bilim ve Teknolojide Avrupa İşbirliği), hükümetler arası bir Pan-Avrupa çerçevedir. Görevi, yeni konsept ve ürünleri ortaya çıkaracak bilimsel ve teknolojik gelişmelerin önünü açmak ve Avrupa'nın araştırma ve yenilik kapasitesinin artmasında destekte bulunmaktır.

www.cost.eu

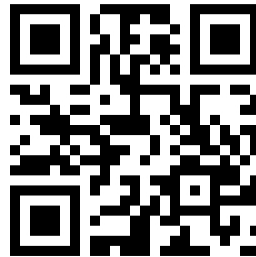

COST, AB Araştırma ve Teknolojik Geliştirme Çerçeve Programı 2020 tarafından desteklenmektedir.

Bu bilgilendirme formu COST tarafından desteklenen COST Action TU1201 Avrupa Şehirlerinde Kişiyeye Tahsisli Kent Bahçeleri çalışmasında elde edilen bilgiler ile oluşturulmuştur.

www.urbanallotments.eu

Avrupa'daki Kent Bahçelerine Katılın!

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>